

Література:

1. Climate Bonds Initiative. URL: <https://www.climatebonds.net/market/data/> (дата звернення: 1.12.2024 р.).
2. Wenting Zhang, Xie He, Shigeyuki Hamori. The impact of the COVID-19 pandemic and Russia-Ukraine war on multiscale spillovers in green finance markets: Evidence from lower and higher order moments. *International Review of Financial Analysis*. Volume 89. 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S105752192300251X> (дата звернення: 1.12.2024 р.).
3. Charilaos Mertzanis, Imen Tebourbi. Geopolitical risk and global green bond market growth. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/eufm.12484> (дата звернення: 1.12.2024 р.).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-47>

ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ГРОМАДЯН: СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ВИКЛИКИ

Бойцов О. О.

аспірант 2 курсу освітньо-наукової програми 073 – Менеджмент

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Рассадинова С. І.***

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки і міжнародних економічних відносин

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Післявоєнне відновлення України потребуватиме значних фінансових ресурсів. Заощадження домогосподарств можуть відіграти важливу роль у відновленні економіки через ефективні інвестиційні стратегії.

Більше половини українців зберігають заощадження вдома, свідчать результати дослідження Rakuten Viber фінансових звичок українців під час війни. На запитання «Якщо вдасться відкласти, де зберігаєте заощадження?» відповіді розподілилися таким чином [1]:

- Готівка вдома – 53%;
- Рахунок у банку – 10%;
- Депозит під відсоток у банку – 5%;
- Криптовалюта – 2%;
- Облігації чи інші цінні папери – 1%;

- Цінні метали – 1%;
- Тримаю в нерухомості – 1%;
- Всього потроху – 14%;
- Інше – 13%.

Інвестиції у валюту традиційно вважаються одним із найпростіших способів збереження заощаджень у періоди економічної нестабільності. Вітчизняні домогосподарства у період гострих потрясінь більше довіряють іноземній валюті, аніж гривні, яка у кризовий період може стрімко знецінитися. Однак валютні інвестиції не сприяють розвитку економіки, оскільки кошти залишаються за межами реального сектора.

Аналіз динаміки операцій фізичних осіб з іноземною валютою свідчить що населення під час кризи традиційно проходить етапи викупу готівкової валюти та проїдання накопичень під час економічного спаду [2].

Нерухомість є традиційним інструментом збереження капіталу, однак його ефективність значно залежить від макроекономічних умов та курсової стабільності гривні. Інвестиції в житлову та комерційну нерухомість мають забезпечувати стабільний дохід від оренди та зростання вартості активу.

Спираючись на статистичні дані сайту «Благовіст» у доларовому еквіваленті ціни на квартири у Києві досі не відновилися до пікових рівнів 2008 року, що пов'язано з фінансовою кризою 2008 року, війною та девальвацією гривні, що ставить під сумнів доцільність подібних вкладень [3].

В свою чергу інвестиції в будівництво стимулюють розвиток суміжних галузей, таких як виробництво будівельних матеріалів, транспорт, енергетика, архітектурні та дизайнерські послуги. Крім того, збільшення зайнятості у цих секторах підвищує купівельну спроможність населення, що, у свою чергу, стимулює споживання та інвестиції в інших галузях. Збільшенні податкових надходжень до бюджету через розширення економічної активності, що створює додаткові ресурси для державних інвестицій та соціальних програм.

Депозити залишаються популярним інструментом серед українців. Практика реалізації депозитної поведінки українців засвідчила, що у «воєнному» 2022 році обсяг депозитів домогосподарств, залучених банками України, не зважаючи на обставини, стрімко зріс (на понад 200 млрд. грн), що можна пояснити сталою довірою українців до вітчизняної банківської системи.

Аналіз динаміки депозитних ставок у гривні та рівня інфляції в Україні за період 2012–2024 років свідчить, що депозити часто не забезпечують ефективного захисту заощаджень громадян.

У 2014–2015 роках інфляція (24,9% та 43,3%) значно перевищила середньозважені ставки за депозитами (20,1% та 20,6%). Це призвело до реального знецінення заощаджень.

У 2022 році ситуація повторилася: інфляція на рівні 26,6% перевищила середньорічну ставку 12,1% [4].

Ключовою проблемою є те що на даний момент банки фактично не кредитують бізнес, основним джерелом прибутку українських банків під час повномасштабної війни є дохід від депозитних сертифікатів НБУ та облігацій внутрішньої державної позики. Банківські кредити забезпечують підприємства необхідним капіталом для інвестування в їхню діяльність, стимулюють економічну активність та створюють робочі місця. Без кредитування бізнесу сама функція банку сприяння розвитку економіки не виконується [5].

Отже, інвестиційні стратегії громадян є критично важливими для післявоєнного відновлення України. Розвиток НПФ, стабілізація валютного ринку та іпотечне кредитування здатні забезпечити поштовх що активує процеси фінансування, реформування та поживлення української економіки. Державна політика має сприяти активному залученню громадян до інвестиційної діяльності через прозорі механізми та податкові стимули.

Література:

1. Економічна правда. 56% українців не відкладають кошти на «чорний день» — опитування. Економічна правда. URL: <https://epravda.com.ua/news/2024/06/6/714812/> (дата звернення: 09.12.2024).

2. Операції фізичних осіб з купівлі/продажу іноземної валюти. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/cash-currency-market?startDate=01.02.2012&endDate=31.12.2024> (дата звернення: 09.12.2024).

3. Від 2000-х до сьогодні: як змінювалися ціни на київську нерухомість. 24 Канал. URL: https://realestate.24tv.ua/yak-zminyuvalisya-tsini-kvartiri-kiyeva-dani-za-2000-2022-roki_n2143158 (дата звернення: 09.12.2024).

4. Статистика фінансового сектору. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (дата звернення: 09.12.2024).

5. Клименко В. Нова банківська криза. Чому нас не кредитують? The Page. URL: <https://thepage.ua/ua/experts/banki-ne-kredituyut-biznes-chomu-ce-pogano> (дата звернення: 09.12.2024).